

Bognoter

Igor Bestusjev-Lada, *Verden år 2000*, København: Politisk Revy, 167 s., 145,00 kr.

Fremtidsvisioner har en lang tradition i sovjetisk litteratur. Siden revolutionen har mere eller mindre regimetro forfattere søgt at give bud på, hvorledes det kommunistiske utopia ville tage sig ud. På trods af den udvikling, der kan spores som en følge af den almene politisk-kulturelle udvikling i det sovjetiske samfund, er de fleste fælles om hyldesten til urbaniseringens og industrialiseringens velsignelser.

Igor Bestusjev-Lada's bog *Verden år 2000*, skrevet som et bestillingsarbejde til et tysk forlag, kan ses som en fortsættelse af denne tradition. Men kun til en vis grad. Han er tydeligvis et barn af den social-videnskabelige tradition, der er udviklet i Sovjetunionen siden midten af 1960'erne, hvor socialvidenskaberne igen blev officielt accepteret efter at have været bandlyst i hele Stalinperioden. Dette kommer til udtryk i bogens forsøg på at forene sovjetmarxismens officielle politiske værdier med de begrænsninger for industriel vækst og urbanisering, der længe har været erkendt i vestlig socialvidenskab. I bogens 10 kapitler fremlægges således en analyse af de farer og modsætninger, menneskeheden står overfor i form af krigsfare, overbefolkning, ressourcemangel, økologiske katastrofer, overurbanisering, kulturel underudvikling og tab af kontrol med den teknisk-videnskabelige udvikling.

Bogen illustrerer klart de problemer, det giver at forene et kommunistisk utopia med de objektive grænser for vækst. I den forstand er den interessant. Den har imidlertid to afgørende svagheder. For det første søger forfatteren ikke seriøst at diskutere de problemer, den uhæmmede vækst har givet anledning til i det sovjetiske samfund. Det er skuffende, fordi sådanne kritiske analyser faktisk findes i Sovjetunionen idag. For det andet søger han at reducere de fleste problemer i verden til spørgsmål om et socio-økonomisk system (kapitalisme versus socialisme). Hermed mister han chancen for det, der kunne være en interessant diskussion af de udviklingsproblemer (politiske, økologiske, moralske, kulturelle og så videre), der eksisterer uafhængigt af samfundssystemer.

Ole Nørgaard

Knud Jacobsen, *Sygdom er vi sammen om*, Gerlev Idrætshøjskole: Forlaget Bavnepanke, 1984, 64 s., 46,50 kr.

Sygdom er vi sammen om er en debatbog om mødet mellem brugeren og lægen. I bogen videregives erfaringer fra eksperimenter i et „almen praksis laboratorium“, nemlig i en lægepraksis på en kostskole, hvor elever og lærere igennem 8 år har givet tilbagemeldinger til Knud Jacobsen om hans forsøg med en ligeværdig samarbejdsform mellem patienter og læge. Nu bringer han erfaringerne ud til debat.